

РЕШЕНИЕ

№ 30343

гр. София, 30.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 71 състав, в
публично заседание на 01.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **5310** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от АПК. Делото е образувано по жалба на Л. О. А., [дата на раждане] в А., Н., чрез адв. С. П., САК, срещу отказа за издаване на виза вид „D“, постановен от консул в посолството на Република България в [населено място], Н.. В жалбата са изложени твърдения, че отказът не отговаря на изискването на чл. 59 АПК, тъй като липсват конкретни фактически основания за издаването му – твърди се, че са необосновани съмненията за миграционен риск, като не е посочено конкретно в какво се изразява и данни, въз основа на които е направен този извод.

Отделно от това се сочи, че жалбоподателят е доказал целта на пребиваването, като е представил доказателства за това. Претендира се и противоречие с чл. 2 от Протокол 1 към ЕКЗПЧОС. Сочи се въз основа на данните, че оспорваният е надлежно приет за обучение във висше учебно заведение в Република България, иска се от съда да отмени отказа за виза. В съдебно заседание жалбата се поддържа от адв. П.. Допълнителни съображения излага в молба- становище.

Претендира разноси съгласно представен списък. Ответникът- консул Л. П. при Посолството на Република България в А., Федерална република Н., редовно призован, не изпраща представител и не изразява становище по съществото на спора. Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приемат от фактическа страна следното: 1/10 Не е спорно по делото, че на 06.03.2026 г. Л. О. А. /Л. О. I./, [дата на раждане], гражданин на Н., е подал заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване, виза вид „D“, до Посолството на Република България в А., Федерална република Н.. Искането е регистрирано под № L.

26000446V/06.03.2026 г. (л. 24), като основание за издаване на визата е посочено обучение в Република България. Към заявлението е представено удостоверение от Министерството на образованието и науката (л.10) и писмо от Нов Български университет, отдел „Международна дейност“ (л.10 гръб в превод); уверение от Нов Български университет, отдел „Международна дейност“; копие от паспорта на заявителя; копие от застрахователна полица за пътуване; свидетелство за съдимост; декларация за спонсорство; банково извлечение.

С Удостоверение № 04-11-2144/20.01.2026 г. (л. 26 гръб), издадено от дирекция „Висше образование“ на Министерството на образованието и науката, на основание чл. 19, т. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим и на основание чл. 15а, ал. 1 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България, е удостоверено, че L. O. I., [дата на раждане], гражданин на Н., е приет за студент от зимен семестър на учебната 2025/2026 г. в Нов Български университет, специалност „Дигитален маркетинг и социални медии“, на английски език, съвместна програма с университета в Й., редовна форма на обучение, за срок от 1,5 години, за придобиване на образователно-квалификационна степен „Магистър след висше образование“. В удостоверението е посочено, че семестриалната такса за обучение е в размер на 2092 евро. Видно от писмо от Нов Български университет, отдел „Международна дейност“ се установява, че жалбоподателят е приет като студент в Нов Български университет.

В същото е посочено още, че във връзка с получаване на входна виза кандидатът има издадено Удостоверение от Министерството на образованието и науката на Република България, като с уверение от 19.01.2026 г. на л.11 гръб е потвърдено че му е осигурено място в общежитие на ВСУ „Л. К.“ на адрес в [населено място], [улица]. На 16.04.2026 г. е постановен оспореният отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. Отказът е оформен в стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване. Отказът е постановен на правно основание чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 22 от ЗЧРБ – а в графата допълнителни забележки е посочено, че: "цялостен анализ на документите и фактите, свързани с пътуването, не доказва достоверно целта и условията на 2/10 пребиваване. Основателни съмнения, че апликантът има намерение да използва Република България като транзитен пункт за миграция към трета страна.

Миграционен риск.“ В хода на съдебното производство е изискана и представена документацията относно проведената съгласувателна процедура по заявлението за издаване на виза. С писмо рег. № 536400 57731/27.05.2026 г. (л. 91) Дирекция „Миграция“ – МВР е изпратила до съда фотокопии от становище на отдел „Миграция“ – СДВР с рег. № 513р-28675/03.2026 г., изготвено по искане за дългосрочна виза на чужденеца L. O. I., [дата на раждане], гражданство Н., паспорт № B51173228, с основание за искане на виза по чл. 24в, ал. 1 от ЗЧРБ. Становището е отрицателно на основание чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ. В становището на отдел „Миграция“ – СДВР е отбелязано, че изложените от апликанта в проведеното интервю обстоятелства, звучат доста пресилено. Като се има предвид че обучението, което следва да премине е само година и половина, като за този период едва ли ще придобие такъв обем от познания, за да реализира заявеното.

Също така будело съмнение и обстоятелството, че сестра му е омъжена в България, а апликантът ще живее в общежитие на НБУ. Тривиално звучало и обяснението, че издаваните дипломи от университетите в РБ са международно признати. Тези данни били показателни, че основанието студент е посочено единствено с цел получаване на виза Д и влизане в страна членка на Шенген. С писмо рег. № М-4243/27.05.2026 г. (л. 89) Държавна агенция „Национална сигурност“ е уведомила съда, че съгласувателната процедура по подаденото заявление за виза е осъществена от

СДМ– ДАНС, като по електронен път е изразено положително становище в Националната визова информационна система. В хода на съдебното производство по искане на процесуалния представител на жалбоподателя бяха допуснати събирането на гласни доказателства.

Допуснатият свидетел И. Едогого И., сестра на жалбоподателя споделя, че тя е подпомагала брат си по време на целия процес по кандидатстване. Той бил приет в Нов български университет по специалност „Дигитален маркетинг и социална медия“ - магистърска програма, съвместна програма за обучение заедно с Университета в Й., Европейски кампус. Подготвил документите си, заплатил таксата, като финансовите средства за пребиваване му в България били осигурени от семейството им. Св. заявява, че главната причина, за да дойде в България била да учи, защото тази специфична учебна програма, съвпадала с неговите академични интереси, желанието му било да учи, за да може след това да се завърне вкъщи и да приложи всичко научено по време на обучението. Настоящият съдебен състав кредитира изцяло свидетелските 3/10 показания на свидетеля, като приема същите за последователни и логични, в съответствие и с останалия събран доказателствен материал по делото.

С жалба с вх. № 13965/24.04.2026 г. по описа на АССГ жалбоподателят е оспорил отказа за издаване на виза. При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи: Подадената жалба е от надлежна страна - адресат на оспорения индивидуален административен акт и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, след получаване отказа за издаване на виза на 16.04.2026 г. Съдът намира, че жалбата е допустима с оглед изискването на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ, тъй като основно в случая засяга правото на образование, гарантирано като основно право по ЕКПЧ, с ратифицирания от РБългария Протокол № 1 към нея. Жалбоподателят се позовава конкретно на засягане на това право, гарантирано в чл. 2 от Протокол 1 към ЕКПЧ. В този смисъл е и определение по адм. дело на ВАС на РБ по адм. дело № 8911/2025 на ВАС (в което се споделя становище, че с посочването от жалбоподателя на нарушение на чл. 2 от Протокол 1 към ЕКПЧ право на образование не съществува забраната на чл. 10а ал. 4 от ЗЧРБ и отказът категорично подлежи на съдебен контрол).

Оспореният отказ, постановен от българските власти, макар и спрямо лице, намиращо се извън територията на държавата страна по Конвенцията, попада в обхвата на защитата от ЕКПЧ, тъй като същата има действие в случая, в контекста на визовия контрол и защото се засяга правото на образование, гарантирано от чл. 2 на Протокол № 1 към ЕКПЧ. Протоколът е част от системата на основните права по Конвенцията и има същата юридическа сила като разпоредбите в основния й текст. Противното разбиране, че правата от Протокол № 1 не са "основни" по смисъла на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ, противоречи на системното тълкуване на Конвенцията и на трайната практика на ЕСПЧ, която третира правото на образование като основно (така К., В. М. and P. v. D., № 5095/71, решение от 7 декември 1976 г., L. S. v. T. [GC], № 44774/98, решение от 10 ноември 2005 г., P. v. B., № 5335/05, решение от 21 юни 2011 г.). Позоваването от жалбоподателя на засягане на това право е достатъчно да задейства изключението за съдебен контрол и обуславя процесуалната допустимост на жалбата. Разгледана по същество, подадената жалба е основателна по следните съображения.

Оспореният отказ е издаден от компетентен орган. Разпоредбата на чл. 9г от ЗЧРБ регламентира органите, които могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи- оправомощените от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в Министерството на 4/10 външните работи, в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и в органите за граничен контрол. В случая отказът за виза е подписан от Л. П. в качеството му на Завеждащ консулска служба в Посолството на Република България в А., Н. и съгласно заповед № 4/10.01.2025 г. на Посланика в Посолство на Република Б.

в Н., той има правото да съставя, подписва и връчва откази за издаване на визи като компетентно длъжностно лице. /л. 59 /. Посочената заповед № 4/10.01.2025 г. е издадена въз основа на заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на Министъра на външните работи, съгласно която ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Р България определят с писмена заповед консулските длъжностни лица в съответното представителство, които да издават разрешения, респ. откази за виза (л.60).

Следователно, оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ. Отказът е издаден в писмена форма- спазен е изискуемият стандартен формуляр за уведомление и обосновка на отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза. Формалният преглед на съдържанието на отказ води на извода, че в него се съдържат реквизитите по Приложение № 7 Н., изискуеми и от общите изисквания на АПК, в съобразителната му част са посочени поредният номер и датата на заявлението на чужденеца, посочена е разпоредбата от приложимия нормативен акт – чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 22 ЗЧРБ, формирани са правни изводи. Отказът е издаден след проведена съгласувателна процедура с Дирекция "Миграция" - МВР и ДАНС съобразно чл. 30, ал 2 от Н., според който консулските длъжностни лица издават или отказват издаването на виза за дългосрочно пребиваване след разрешение от Дирекция "К. отношения", въз основа на мотивирано становище на службите за административен контрол на чужденците в Република България и Държавна агенция "Национална сигурност".

В случая становището от сектор "Миграция" МВР е отрицателно, а видно от писмото писмо от ДАНС от 27.05.2026 г., жалбоподателят не е бил идентифициран като заплаха за националната сигурност, поради което органът е бил длъжен да изложи мотиви относно постановения отказ за издаване на виза. При липса на нарушения на компетентност, форма и процедура, административният орган е постановил отказа в противоречие с материалния закон и целта му. Макар да съдържа горепосочените реквизити, настоящият съдебен състав счита, че оспорваният акт не съдържа конкретни фактически основания, въз основа на които е прието, че са налице основанията по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 22 от ЗЧРБ. В това отношение са основателни доводите на процесуалния представител на 5/10 жалбоподателя, че отказът не отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Основанията, визирани в хипотезите на чл. 10, ал. 1, т. 17, макар и самостоятелни, взаимно се допълват, доколкото и в т. 22 е предвидено наличие на данни за използване на страната като транзитен пункт за миграция в трета държава. Фактическото преследване на подобна цел предполага недоверие на заявеното намерение в представените към заявлението за издаване на виза документи, каквото е констатирано и от административния орган, издал оспорения отказ.

В случая като правно основание за отказ на заявения вид виза е посочена нормата на чл. 10, ал. 1, т. 17, както и т. 22 ЗЧРБ. Съгласно цитираната норма издаването на виза се отказва на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит. Следователно издаването на благоприятен за молителя акт е обусловено от кумулативната даденост на две фактически основания – да бъдат установени от една страна целта на планирания престой, а от друга – условията за него. Административният орган е възприел за недоказани двете предпоставки, без да обсъди многобройните писмени доказателства, приложени към заявлението за издаване на виза. Преписката не съдържа данни въз основа на какви информационни източници е формиран извода, че жалбоподателят не възнамерява да се обучава в българско ВУЗ и въз основа на какви доказателства се основават съмненията му за заобикаляне на визовия режим.

Към заявлението са приложени удостоверение № 04-11 2144/14.01.2026 г., издадено от дирекция

„Висше образование“ на Министерството на образованието и науката, удостоверяващо, че L. O. I., [дата на раждане], гражданин на Н., е приет за студент от зимен семестър на учебната 2025/2026 г. в Нов Български университет, специалност „Дигитален маркетинг и социални медии“, на английски език, съвместна програма с университета в Й., редовна форма на обучение, за срок от 1,5 години, за придобиване на образователно квалификационна степен „Магистър след висше образование“ и дължима такса за обучение 2092 евро; писмо от Нов Български университет, отдел „Международна дейност“, от което се установява, че жалбоподателят е приет като студент в Нов Български университет; уверение от 19.01.2026 г. на л.11 гръб, с което е потвърдено че му е осигурено място в общежитие на ВСУ „Л. К.“ на адрес в [населено място], [улица].

Посочените удостоверения представляват официални удостоверителни документи, чиято доказателствена сила административният орган е следвало да зачете. Чрез тях жалбоподателят е доказал целта на заявеното пътуване – обучение 6/10 във ВУЗ. Заплатил е таксата и е предоставил доказателства за това- платежно нареждане /л. 19 гръб/. Неправилни са изводите на административния орган, че жалбоподателя не доказва достоверно целта и условията на пребиваване. Напротив-по делото са представени множество документи в обратен смисъл. Представена и нотариалното заверена на 16.02.2026 г. декларация за спонсорство от И. Едогого И. сестра на жалбоподателя, с която се декларира, че се задължава да покрие всички образователни разходи на брат си Л. О. А. по време на обучението му и престоя му в Република България с цел обучение /л. 20 гръб/; онлайн банково извлечение от сметката на И. Едогого И. от дата 03.04.2026 г. до дата 21.01.2026 г. Тези доказателства не са взети предвид от административния орган, а изводите му, че не доказват достоверно целта на пътуването са неправилни. След запознаване с представените доказателства по делото няма основание за съмнения в тяхната автентичност, още повече, че ответникът не е ги е оспорил в хода на съдебното производство. Жалбоподателят е посочил и доказателства за условията на престоя си в Република България - удостоверение, че ще бъде настанен в общежитие на ВСУ „Л. К.“ на адрес в [населено място], [улица].

От анализа на тези доказателства не става ясно, въз основа на какви доказателства и как е формиран извода на административния орган, че са налице основателни съмнения за заобикаляне на визовия режим. Преписката не съдържа данни въз основа на какви информационни източници е формиран и извода, че лицето в действителност не възнамерява да се обучава в български ВУЗ. Напротив от самата формулировка в обжалвания отказ следва, че условията за издаване на исканата виза са изпълнени. Изложеното обосновава извод за липса на мотиви за издаване на оспорения административен акт - отказ за издаване на виза вид "D". Нарушението на изискванията за форма на акта е съществено, тъй като пречат както правото на защита на засегнатото от него лице, така и съдебния контрол за наличие на предвидените от материалния закон условия за отказ, поради което представлява самостоятелно основание за незаконосъобразност по чл. 146, т. 2 от АПК.

Липсата на мотиви съгласно т. 2 от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г., което е задължително за съдилищата на основание чл. 130, ал. 2 от ЗСВ във всички случаи е основание за отмяната на издадения административен акт. В допълнение следва да се посочи, че съгласно тълкуването, дадено в решение на СЕС от 10 септември 2014 година по дело С 7/10 491/13, т. 30 и сл., да се позволи на дадена държава членка да въвежда по отношение на приема на граждани на трети страни с цел образование, допълнителни условия към предвидените в членове 6 и 7 от Директива 2004/114, би било в противоречие с посочената в директивата цел да се насърчава мобилността на тези граждани.

Поради това от общата структура и целите на Директива 2004/114 следва, че съгласно член 12 от нея държавите членки са длъжни да издадат разрешение за пребиваване с цел образование на

кандидати, които отговарят на посочените в членове 6 и 7 от нея изисквания, доколкото тези разпоредби изчерпателно предвиждат както общите и специфичните условия, които следва да изпълнява кандидатът за разрешение за престой с цел образование, така и причините, които могат да обосноват отказ за приемането му. Освен това, подобно тълкуване на член 12 от Директива 2004/114 се потвърждава от предвидената в член 4, параграф 2 от директивата възможност държавите членки да приемат по благоприятни разпоредби за лицата, за които тя се прилага. Да се приеме обаче, че на държавите членки може да се наложи да предвидят и други условия за приемане, различни от предвидените в Директива 2004/114, би довело до стесняване на условията за прием на тези лица, което противоречи на целта на посочения член 4, параграф 2. Вярно е, че Директива 2004/114 признава на държавите членки свобода на преценка при проверката на молбите за приемане. Следва обаче да се подчертае, че както посочва генералният адвокат в точка 49 от заключението си, свободата на действие, с която разполагат националните органи, се отнася единствено до условията, предвидени в членове 6 и 7 от тази директива, и във връзка с това до оценката на фактите, които са от значение, за да се определи дали условията, установени в посочените членове, са изпълнени, и по-специално дали приемането на гражданин на трета страна не се допуска поради причини, свързани с наличието на заплахата за обществения ред, обществената сигурност и общественото здраве.

С оглед на това при подадена жалба срещу административния акт, в която се сочи нарушение на КЗПЧОС, съдът счита актът за издаден в противоречие с Директива 2004/114/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 година относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност. (В този смисъл е и практиката на ВАС, обективизирана в Решение № 13434 от 29.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 5640/2020 г. и Решение № 1196 от 26.01.2018 г., по адм. д. № 7375/2017 г. на ВАС). По изложените съображения се налага краен извод, че оспореният отказ за издаване на виза вид D за дългосрочно пребиваване е незаконосъобразен на основание чл. 146, т. 2, т. 3 и т. 4 от АПК, поради което следва да бъде отменен. Преписката 8/10 следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне по заявление на издаване на виза от Л. О. А., [дата на раждане] в А., Н..

С оглед на така установената материална незаконосъобразност на акта, при новото разглеждане на искането за издаване на виза административният орган следва да извърши преценка на релевантните обстоятелства и факти в контекста на приложението на ЗЧРБ. Органът трябва не само да установи фактите относно условията на престой, но трябва да анализира и представените по делото писмени доказателства в контекста на факта, че някои от тях са официални свидетелстващи документи, които докато не бъдат оборени по надлежния ред имат материална доказателствена сила. Доказателствената тежест за установяване на всички относими факти и обстоятелства, съгласно чл. 170, ал. 1 АПК, е на административния орган.

Предвид изхода на спора, на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски, съобразно представения списък в общ размер на 755,11 евро лева /включващи 700 евро – заплатено адвокатско възнаграждение, 5,11 евро – ДТ и 50 евро- възнаграждение за преводач/. Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София- град, Първо отделение, 71 състав, РЕШИ: ОТМЕНЯ по жалба на Л. О. А., [дата на раждане] в А., Н., чрез адв. П., отказ на консул Л. П. при Посолството на Република България в [населено място], Н. от 16.04.2026 г. за издаване на виза тип "Д" на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 22 ЗЧРБ.

ИЗПРАЩА преписката на консула при Посолството на Република България в [населено място], Н. за ново произнасяне по заявление на Л. О. А., при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на настоящото решение. ОСЪЖДА Министерството на

външните работи да заплати на Л. О. А., [дата на раждане] в А., Н., притежаващ паспорт №B51173228, чрез адв. П., разноси по делото в размер на 755,11 евро. 9/10 Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните. СЪДИЯ